

§ 10 tilladelse

af minkfarmen

beliggende **Donskærvej 2, 7600 Struer**

den 18/8-2011

Stamdata

Tilladelsesdato	18. august 2011
Afgørelsestype	Husdyrbrug omfattet af § 10 i lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug
Husdyrbrugets ejer	Jens Peter Sanggaard Christensen
Husdyrbrugets adresse	Donskærvej 2, 7600 Struer Telefon 97 47 69 47
Brugstype:	Minkfarm
CVR nr.	28574444
CHR nr.	59470
Ejendomsnummer	29453
Matr. nr.	1ad-Lindtorp Hgd, Asp
Husdyrbrugets miljøkonsulent	Heden og Fjorden, Nupark 47, 7500 Holstebro Konsulent Pernille Bek
Tilladelses- og tilsynsmyndighed	Struer Kommune Natur- og Miljøafdelingen Østergade 11-15, 7600 Struer teknisk@struer.dk
Sagsbehandler	Karin Stavnskær

Tilladelse til udvidelse af minkfarm

Ansøgning

Struer Kommune har d. 6. november 2009 modtaget en ansøgning om udvidelse af minkfarmen Donskærvej 2, Linde, 7600 Struer. Farmen ønskes udvidet fra 1.600 minktæver til 2.000 minktæver. Desuden forefindes der 2 heste på ejendommen. Antallet af dyreenheder udvides fra 53,76 til 67,09 DE beregnet efter overgangsbestemmelserne i bekendtgørelse 949¹ omhandlende ændret beregning af dyreenheder. Sammen med miljøansøgningen søges der om opførelse af en 12-rækket, lukket minkhal og 3 stk. 2-rækkede, åbne minkhaller. 4 stk. nuværende 2-rækkede, åbne minkhaller vil blive nedrevet.

Der er på ejendommen tidligere meddelt afgørelse om ikke VVM-pligt d. 28. september 2005. På daværende tidspunkt blev det nuværende minkhold og en produktion af slagtesvin godkendt. Produktionen af slagtesvin er efterfølgende blevet afviklet.

Afgørelse efter § 10 i husdyrgodkendelsesloven

Struer Kommune meddeler hermed den 18. august 2011 tilladelse til udvidelse af minkfarmen, Donskærvej 2, 7600 Struer. Afgørelsen meddeles efter § 10 i lovebekendtgørelse nr. 1486 af 4. december 2009 om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug.

Tilladelsen er meddelt på baggrund af en række angivne vilkår, og husdyrbruget skal fremover drives efter disse. Husdyrbruget skal indrettes og drives som beskrevet i ansøgningen og supplerende oplysninger, indkommet til Struer Kommune i forbindelse med sagsbehandlingen, med mindre vilkårene i denne tilladelse og generel lovgivning stiller skærpede krav.

Tilladelsen gælder hele husdyrbruget med tilhørende arealer og omfatter ovennævnte minkhold på 2.000 tæver og 2 stk. årsheste under 300 kg, svarende til i alt 67,09 DE beregnet efter overgangsbestemmelserne i bekendtgørelse 949¹ omhandlende ændret beregning af dyreenheder. Endvidere omfatter tilladelsen udvidelse af farmen med 1 stk. 12-rækket, lukket minkhal på 2.540 m² og 3 stk. 2-rækkede, åbne minkhaller af hver 60 meters længde.

Afgørelsen om miljøtilladelse meddeles på baggrund af, at Struer Kommune vurderer, at ansøger har truffet de nødvendige foranstaltninger for at forebygge og begrænse forurening ved anvendelse af bedst tilgængelige teknik, og at husdyrbruget i øvrigt kan drives på stedet uden at påvirke omgivelserne på en måde, som er uforenelig med hensynet til naboer, landskab, natur og miljø.

---

¹ Bekendtgørelse 949 af 29/7/2010: Bekendtgørelse om ændring af bekendtgørelse om husdyrbrug og dyreenhold for mere end 3 dyreenheder, husdyrgødning, ensilage

---

Vilkår

---

1. Husdyrbruget har tilladelse til et dyrehold på maksimalt 2.000 årstæver i mink og 2 årsheste (< 300 kg) svarende til 67,09 dyreenheder (DE)² efter gældende overgangsbestemmelser vedr. behandlingen af ansøgningen. Efter de nugældende omregningsfaktorer svarer det til i alt 59,25 DE.
2. Alle minkhaller skal indrettes med gyllerender, der er over 32 cm brede.
3. Der skal på hele minkfarmen ske udmugning mindst 2 gange ugentligt.
4. Der skal ske afsætning af minkgylle til Viborgvej 155, Skave, 7500 Holstebro af 34,6 DE med et indhold af 3.625 kg N og 958 kg P.
5. Husdyrgødningen må udelukkende udbringes på de arealer, der fremgår af tabel 2 og bilag 4. Der må maksimalt tilføres husdyrgødning på bedriftens udbringningsarealer fra 32,49 DE (3.610 kg N og 911 kg P) svarende til produktionen fra 960 minktæver og 2 ponyer.
6. Markerne 6-1 og 7-0 skal drives med fosforbalance. Som dokumentation for overholdelse af vilkåret, skal altid der foreligge en underskrevet, opdateret gødningsplan inkl. næringsstofoversigt på ejendommen. Oversigterne skal kunne forevises på forlangende i forbindelse med miljøtilsyn, og de skal opbevares i 5 år.
7. Der skal udtages jordprøver fra mark nr. 1-0, 1-1, 2-0, 3-0 og 4-0 minimum hvert 5. år. Disse jordprøver skal analyseres for indholdet af fosfor (P), og resultatet indsendes til Struer Kommune. Såfremt det gennemsnitlige P-tal for disse arealer overstiger 6,0, skal samtlige ejendommens arealer drives med fosforbalance.
8. Der skal hvert år etableres 12,0 procentpoint efterafgrøder ud over det til enhver tid gældende lovpligtige areal med efterafgrøder. Disse efterafgrøder kan ikke erstattes af andre afgrøder. Ved tilsyn skal opfyldelsen af vilkåret kunne dokumenteres ved mark- og gødningsplaner 5 år tilbage.
9. Der skal anvendes bedst tilgængelig teknik til at forebygge og begrænse evt. forurening fra udvidelsen af husdyrbruget.
10. Der skal til enhver tid opbevares et eksemplar af miljøtilladelsen på ejendommen. De vilkår, der vedrører husdyrbrugets drift, skal være kendt af de personer, der er beskæftiget med den pågældende del af driften
11. Ændringer i ejerforhold eller ændringer i, hvem der er ansvarlig for driften, skal meddeles til kommunen senest 14 dage efter ændringen har fundet sted.
12. Ved ophør med minkproduktion skal der udføres følgende forureningsbegrænsende foranstaltninger:

---

² Ved vilkår om produktionsomfanget anvendes antal dyr og dyreenheder (DE). I tilfælde af kommende ændringer af beregninger af dyreenheder skal det understreges, at det er antallet af årsvirksomheder/producerede dyr, der gives tilladelse til og ikke antal DE.

- a. alle anlæg skal tømmes og rengøres for husdyrgødning, der bortskaffes efter gældende regler
- b. restkemikalier, olieaffald, medicinaffald, tagplader, byggeaffald m.v. bortskaffes efter gældende regler

Som minimum skal reglerne i Husdyrgødningsbekendtgørelsen³ overholdes. Bekendtgørelsen fastsætter minimumskrav til indretning af stalde, kapacitet af gødningsopbevaringsanlæg, krav til opbevaring af gødning, ensilage, spildevand m.v., krav til indretning af afløb, samt til drift og vedligeholdelse.

Øvrige forhold

Udnyttelse af tilladelsen

Tilladelse til udvidelse af dyreholdet og bygning af de ekstra minkhaller kan udnyttes umiddelbart efter meddelelse af denne tilladelse under forudsætning af, at der er indhentet og foreligger byggetilladelse og med de forbehold, der er nævnt i klagevejledningen.

Tilladelsen er afhængig af afsætning af 34,60 DE minkgylle (3.625 kg N og 958 kg P) til ejendommen på adressen Viborgvej 155, Skave, 7500 Holstebro. Der er givet § 16 areal-godkendelse til ovenstående ejendom.

Miljøtilladelsen skal være udnyttet inden 2 år fra offentliggørelsen. Det betyder, at byggeriet skal være påbegyndt inden 2 år.

Hvis tilladelsen ikke har været helt eller delvist udnyttet i 3 på hinanden følgende år, bortfalder den del af tilladelsen, som ikke har været udnyttet i de seneste 3 år.

Hvis der sker ændringer i besætningen på grund af f.eks. sygdom, sanering eller lignende, der kan have betydning for udnyttelse af tilladelsen, er ejeren forpligtet til at meddele dette til godkendelsesmyndigheden.

Forhold til anden lovgivning

Godkendelsen er givet på nedenstående lovgrundlag

- Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug (lovbekendtgørelse nr. 1486 af 4. december 2009), eller Husdyrgodkendelsesloven.
- Bekendtgørelse om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug (bek. nr. 294 af 31. marts 2009), eller Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen.
- Bekendtgørelse om husdyrbrug og dyrehold for mere end 3 dyreenheder, husdyrgødning, ensilage m.v. (bek. nr. 1695 af 19. december 2006).
- Bekendtgørelse om pelsdyrfarme m.v. (bek. nr. 1428 af 13. december 2006).
- Bekendtgørelse om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter (bek. nr. 408 af 1. maj 2007).

---

³ Bekendtgørelse om husdyrbrug og dyrehold for mere end 3 dyreenheder, husdyrgødning, ensilage m.v., nr. 1695 af 19. december 2006.

Der gøres opmærksom på, at denne tilladelse ikke fritager fra krav om tilladelse, godkendelse eller dispensation efter anden lovgivning. Ansøger har selv ansvar for at indhente nødvendige godkendelser, tilladelser og dispensationer i henhold til anden gældende lovgivning.

Ansøgning om byggetilladelse til opførelse af nye anlæg skal søges særskilt hos Struer Kommunes byggekontor, hvor forhold vedrørende byggelinier, fredninger, kulturmiljø, evt. dispensationer m.v. vurderes.

I det omfang den fremtidige lovgivning eller eventuelle senere afgørelser stiller mere vidtgående krav til husdyrbruget eller denne tilladelse, skal den lovgivning eller eventuelle senere afgørelser følges.

Offentliggørelse

Udkast til tilladelsen har været i 3 ugers høring hos ansøger, konsulent og naboer.

Der er ikke indkommet bemærkninger til udkastet.

Afgørelsen offentliggøres ved annoncering i Ugeavisen Struer den 31/8-2011 med en retlig klagefrist på 4 uger.

Klagevejledning

Afgørelsen om tilladelse til udvidelse af husdyrbrug kan påklages til Natur- og Miljøklagenævnet. Klageberettiget er ansøger, klageberettigede myndigheder og organisationer og enhver, der har en individuel, væsentlig interesse i sagen jvf. Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug § 84-87.

Eventuel klage stiles til Natur- og Miljøklagenævnet, Rentemestervej 8, 2400 København NV, men indsendes skriftligt til Struer Kommune, Østergade 11-15, 7600 Struer eller pr. mail til teknisk@struer.dk, som videresender klagen med sagens akter.

Det er en betingelse for Natur- og Miljøklagenævnets behandling af klagen, at klager indbetaler et gebyr til Natur- og Miljøklagenævnet. Klagegebyret er fastsat til 500,- kr. for privatpersoner og 3.000,- kr. for alle andre klagere, herunder virksomheder, organisationer og offentlige myndigheder.

Natur- og Miljøklagenævnet udsender en opkrævning på gebyret, når nævnet har modtaget klagen fra Struer Kommune. Denne opkrævning skal benyttes ved betaling af gebyret, idet Natur- og Miljøklagenævnet ikke modtager checks eller kontanter. Natur- og Miljøklagenævnet påbegynder behandlingen af klagen, når gebyret er modtaget. Betales gebyret ikke på den anviste måde og inden for den fastsatte frist på 14 dage, afvises klagen fra behandling. Vejledning om gebyrordningen kan findes på Natur- og Miljøklagenævnets hjemmeside.

Gebyret tilbagebetales hvis:

1. klagesagen fører til, at den påklagede afgørelse ændres eller ophæves

2. klageren får helt eller delvist medhold i klagen
3. klagen afvises som følge af overskredet klagefrist, manglende klageberettigelse eller fordi klagen ikke er omfattet af Natur- og Miljøklagenævnets kompetence.

Klagen skal være modtaget af Struer Kommune **senest den 28. september 2011 kl. 15.30**. Der gøres opmærksom på, jvf. Husdyrgodkendelseslovens § 81, at en klage ikke har opsættende virkning for udnyttelsen af tilladelsen, med mindre Natur- og Miljøklagenævnet bestemmer andet, hvorfor afgørelsen på eget ansvar kan udnyttes, før klagefristen er udløbet i henhold til Husdyrgodkendelseslovens § 81, stk. 1. Det skal dog bemærkes, at udnyttelse af tilladelsen ikke indskrænker klagemyndighedens ret til at ændre eller ophæve afgørelsen.

Ønskes afgørelsen prøvet ved domstolene, skal søgsmål ifølge Husdyrgodkendelseslovens § 90 være anlagt inden 6 måneder efter, at afgørelsen er meddelt. I tilfælde af, at afgørelsen påklages, regnes fristen først fra det tidspunkt, hvor der foreligger en endelig afgørelse.

På Struer Kommunes vegne

Karin Stavnskær
Agronom

Kurt Vanggaard
Natur- og Miljøchef

Bilag

- Bilag 1. Miljøteknisk beskrivelse og vurdering
- Bilag 2. Situationsplan
- Bilag 3. Opgørelse over tilstrækkelig opbevaringskapacitet for husdyrgødning
- Bilag 4. Oversigtskort med samtlige udspretningsarealer
- Bilag 5. Udtalelse vedrørende grundvand
- Bilag 6. Naturudtalelse

Udkast til tilladelsen er sendt 3 uger i høring hos

- Jens Peter Sanggaard Christensen, Donskærvej 2, Linde, 7600 Struer (ejer)
- Heden og Fjordens Landbrugscenter, Nupark 47, 7500 Holstebro, att: Pernille Bek e-mail pmm@hflc.dk (ansøgers konsulent)
- Søren Krabbe Sandholm, Donskærvej 1, Linde, 7600 Struer (nabo)
- Evald Løvig Sanggaard Christensen, Viborgvej 155, 7500 Holstebro (gyllemodtager)

Endelig afgørelse med bilag er sendt til

- Jens Peter Sanggaard Christensen, Donskærvej 2, Linde, 7600 Struer (ejer)
- Heden og Fjordens Landbrugscenter, Nupark 47, 7500 Holstebro, att: Pernille Bek, e-mail pmm@hflc.dk (ansøgers konsulent)
- Søren Krabbe Sandholm, Donskærvej 1, Linde, 7600 Struer (nabo)
- Evald Løvig Sanggaard Christensen, Viborgvej 155, 7500 Holstebro (gyllemodtager)
- Naturstyrelsen Midtjylland, Feldborggård, Bjørnkærvej 18, 7540 Haderup, email MJY@nst.dk
- Danmarks Naturfredningsforening Struer, e-mail struer@dn.dk
- Danmarks Naturfredningsforening, Masnedøgade 20, 2100 København ø, e-mail dn@dn.dk
- Sundhedsstyrelsen, Embedslægeinstitutionen Midtjylland, Lyseng Allé 1, 8270 Højbjerg, e-mail midt@sst.dk
- Danmarks Fiskeriforening, Nordensvej 3, Taulov, 7000 Fredericia, e-mail mail@dkfisk.dk
- Danmarks Sportsfiskerforbund, att.: Lars Brinch Thygesen, e-mail lbt@sportsfiskerforbundet.dk
- Danmarks Sportsfiskerforbund, Miljøkoordinator distrikt 3, att.: Erik Schou Nielsen, Rosenvej 18, 8240 Risskov, e-mail enie@akademiarhus.dk
- Ferskvandsfiskeriforeningen for Danmark, att.: Niels Barslund, Vormstrupvej 2, 7540 Haderup nb@ferskvandsfiskeriforeningen.dk
- Dansk Ornitologisk Forening, Vesterbrogade 140, 1620 København V, e-mail natur@dof.dk
- Dansk Ornitologisk Forening, Peder J. Pedersen, Mejdalvej 14, 7500 Holstebro, email struer@dof.dk
- Det økologiske Råd, Blegdamsvej 4B, 2200 København N, e-mail husdyr@ecocouncil.dk
- Holstebro Museum, e-mail niels.terkildsen@holstebro-museum.dk

Bilag 1

Miljøteknisk beskrivelse og vurdering

I det følgende beskrives og vurderes husdyrholdets sammensætning, staldindretning, gødningshåndtering, arealernes sammensætning samt efterlevelsen af BAT.

Nedenstående tabel giver en oversigt over ejendommens husdyrproduktion, bygninger og gødningsopbevaringsforhold.

Tabel 1. Nudrift og ansøgt drift

Dyrehold	Nudrift ⁴	Ansøgt drift
Produktionsstørrelse Modtaget husdyrgødning Afsat husdyrgødning I alt til udbringning	1.600 minktæver; 2 ponyer = i alt 53,76 DE 0,0 DE 0,0 DE 53,76 DE	2.000 minktæver; 2 ponyer = i alt 67,09 DE* 0,0 DE 34,60 DE 32,49 DE
Bygninger	<u>Minkhaller:</u> 1 stk. lukket, 12-rækket á 2400 m ² 6 stk. åbne, 2-rækkede á ca 300 m ² <u>Øvrige bygninger:</u> 480 m ² maskinhus 480 m ² lagerbygning 130 m ² hestebokse og lager	<u>Minkhaller:</u> 1 stk. lukket, 12-rækket á 2400 m ² 1 stk. lukket, 12-rækket á 2540 m ² 2 stk. åbne, 2-rækkede á ca 300 m ² 3 stk. åbne, 2-rækkede á 60 m <u>Øvrige bygninger:</u> 480 m ² maskinhus 480 m ² lagerbygning 130 m ² hestebokse og lager
Gødningsproduktion og opbevaringsforhold	100 m ² møddingsplads 50 m ² fortank 180 m ² gyllebeholder 1.070 m ² gyllebeholder	100 m ² møddingsplads 20 m ² fortank (ny/renoveret) 1.070 m ² gyllebeholder
Udbringningsarealer	Nudrift (ha)	Ansøgt drift (ha)
Ejet areal, i alt Ejet udspretningsareal Forpagtet areal Gylleaftale Udspretningsareal i alt	28,60 25,96 0,0 0,0 25,96	28,60 25,96 0,0 23,56 (34,60 DE) 49,52
Harmonikrav og arealkrav	Der udbringes gødning på bedriftens arealer svarende til 1,25 DE/ha, hvorfor det generelle harmonikrav på maks. 1,40 DE/ha er overholdt.	

* Ved 30 årstæver/DE. Efter de nugældende beregninger af DE for pelsdyr, svarer minkbesætningen til 58,82 DE. Det medfører efter afsætning af husdyrgødning en udbringning af husdyrgødning på bedriftens arealer svarende til 1,10 DE/ha efter de nugældende dyreenhedsberegninger.

⁴ Nudrift svarer til husdyrbrugets produktionstilladelse registreret af tilsyns- og godkendelsesmyndigheden.

Dyrehold

Dyreholdet i ansøgt drift består af 2.000 minktæver og 2 stk. ponyer under 300 kg. Nuværende dyrehold er 1.600 minktæver og 2 ponyer under 300 kg.

Det ansøgte antal minktæver svarer efter reglerne for dyreenhedsberegning på tidspunktet for ansøgningens indsendelse til 66,67 DE. Efter de nugældende regler for dyreenhedsberegning svarer de til 58,82 DE. Dermed andrager den samlede besætning i ansøgt drift 59,25 DE efter de på tilladelsestidspunktet gældende omregningsfaktorer.

Anlæg

Det eksisterende anlæg til mink består af i alt 6 stk. åbne, 2-rækkede minkhaller og 1 lukket, 12-rækket minkhal. I ansøgt drift vil 4 af de 6 nuværende 2-rækkede haller blive fjernet, og på deres plads opført 1 lukket, 12-rækket minkhal og yderligere vil der blive opført 3 stk. åbne, 2-rækkede haller vest for det eksisterende anlæg.

Gødningsrenderne på de eksisterende haller er over 32 cm brede, og gødningsrender på de nye haller vil have samme bredde. Udmugningsfrekvensen vil blive forøget til 2 gange ugentlig tømning. Der er stillet vilkår om rendebredde (vilkår 2) og udmugningsfrekvens (vilkår 3).

Den mindste af gyllebeholderne vil blive sløjfet i forbindelse med udvidelsen.

Placering af husdyrbrugets anlæg er angivet på bilag 2.

Gødningshåndtering

Opbevaring af gylle vil ske i ejendommens gyllebeholder.

Den årlige produktion af gylle inkl. vaskevand er ifølge konsulentberegninger opgjort til 1.242 m³. Gyllebeholderens størrelse er 1.070 m³, hvilket giver en opbevaringskapacitet på godt 10 måneder. Lovens krav om minimum 9 måneders opbevaringskapacitet er derfor opfyldt. Se bilag 3 for konsulenterklæring om tilstrækkelig opbevaringskapacitet.

Gødningsforurenede halm udmuget under burene vil blive opbevaret på ejendommens møddingsplads på 100 m² (160 m³). Ifølge oplysninger fra Videncentret for Landbruget produceres der ca. 10 kg gødningstilblandet halm pr. tæve årligt. Det giver for denne ejendom en produktion på ca. 20 tons årligt, hvilket fylder 34 m³. Opbevaringskapaciteten for fast gødning er dermed tilstrækkelig.

Ponyerne opstaldes i vintermånederne i dybstrøelse, som udmuges én gang årligt og udkøres til direkte nedpløjning. Resten af året går de på græs døgnet rundt.

Afsætning af gødning

Efter udvidelse af husdyrholdet er der ikke længere tilstrækkeligt jordtilliggende til ejendommen til afsætning af al husdyrgødningen. Der er derfor indgået aftale med en anden

landbrugsejendom om afsætning af 34,6 DE minkgylle. Gyllen eksporteres til ejendommen beliggende Viborgvej 155, Skave, 7500 Holstebro. Der er udarbejdet § 16 arealgodkendelse for denne ejendom.

Der er stillet vilkår om afsætning af 34,6 DE minkgylle til ovenstående ejendom, vilkår 4.

Arealer

Ejendommens udbringningsarealer består udelukkende af ejede arealer. Udbringningsarealerne fremgår af tabel 2 og bilag 4. Der er i ansøgt drift et udbringningsareal på i alt 25,96 ha.

Tabel 2. Marknummer, matrikelnummer og størrelse af udspretningsarealer

Marknummer	Matrikelnummer og ejerlav	Arealtype	Størrelse (ha)
1-0	1ad-Lindtorp Hgd., Asp	Ejet	1,03
1-1	20-Lindtorp Hgd., Asp	Ejet	0,60
2-0	1ad-Lindtorp Hgd., Asp	Ejet	3,29
3-0	1ad-Lindtorp Hgd., Asp	Ejet	3,20
4-0	1ad + 1ap-Lindtorp Hgd., Asp	Ejet	3,22
5-0	1ad + 1ap + 1ag-Lindtorp Hgd., Asp	Ejet	4,88
6-0	1ag-Lindtorp Hgd., Asp	Ejet	3,97
6-1	1ap + 1ag-Lindtorp Hgd., Asp	Ejet	1,50
7-0	1ac-Lindtorp Hgd., Asp	Ejet	4,14
Hestefold	1ad-Lindtorp Hgd., Asp	Ejet	0,13
Totalt udspretningsareal			25,96

Hvis ejer ønsker at udskifte udbringningsarealer eller inddrage nye arealer i driften, som skal modtage husdyrgødning fra ejendommen, ændre gylleaftaler eller på anden måde udbringe husdyrgødning fra bedriften på arealer, der ikke indgår i tabel 2, skal anmeldelse af disse arealer fremsendes til kommunen før planårets begyndelse, senest den 1. august. Herefter skal kommunalbestyrelsen senest den 1. oktober tilkendegive, om de anmeldte arealer kan betragtes som mere sårbare end de udspretningsarealer, der skal udskiftes.

BAT (anvendelse af Bedst Anvendelig Teknologi)

Af vejledningen til Husdyrgodkendelsesloven fremgår det (ved anvendelsen af bedste teknik i forbindelse med Husdyrgodkendelseslovens §10), at den generelle regulering er tilstrækkelig, når der ikke er særlige forhold i forbindelse med beliggenhed, der gør sig gældende. Der er i denne ansøgning ikke særlige forhold, der gør sig gældende i forhold til beliggenheden.

I forbindelse med udvidelse af minkfarmen skal der anvendes den bedst tilgængelige teknik (BAT). Som minimum skal reglerne i Husdyrgødningsbekendtgørelsen og Pelsdyrbekendtgørelsen overholdes. Bekendtgørelserne fastsætter minimumskrav til indretning af stalde, kapacitet af gødningsopbevaringsanlæg, krav til opbevaring af gødning, spildevand m.v., krav til indretning af afløb og til drift og vedligeholdelse.

Som ekstra tiltag i forhold til kravene til BAT i en § 10 miljøtilladelse har ansøger valgt 2 gange ugentlig udmugning af gødningsrenderne. Dette giver en reduktion i ammoniak-

emissionen på 300 kg NH₃ årligt (0,15 kg/tæve x 2.000 tæver) i forhold til 1 ugentlig ud-mugning. Halm udlagt under burene opbevares på møddingsplads.

Udbringning af husdyrgødningen skal følge reglerne i Husdyrgødningsbekendtgørelsen, hvilket anses for BAT. Som ekstra tiltag til opfyldelse af BAT i den konkrete ansøgning har Struer Kommunes vurderet, at der er behov for fastsættelse af vilkår med henblik på at minimere fosfortabet til jord og grundvand. Der stilles derfor krav om, at ejer af ejendommen hvert. 5. år skal indsende fosfortal for højbundsjordene mark 1-0, 1-1, 2-0, 3-0 og 4-0 (vilkår 7), og at gennemsnittet for disse arealer ikke må overstige et fosfortal på 6. Såfremt det gennemsnitlige fosfortal overstiger 6, skal markdriften tilrettelægges, så samtlige arealer drives med fosforbalance (fosforbalance på bedriftsniveau). Se bilag 7 for den fulde vurdering.

Samlet set vurderer kommunen således, at ansøgningen lever op til kravet om anvendelse af BAT.

Miljø, natur, landskab og naboforhold

Ansøgning om tilladelse til at udvide en husdyrproduktion op til maksimalt 75 DE er modtaget ved et udfyldt og underskrevet skema vedlagt de nødvendige bilag. Da der i ansøgningsskemaet er svaret nej til et af punkterne, er der ligeledes indsendt beregning via ansøgningssystemet www.husdyrgodkendelse.dk.

- 1 Overholder stalde, gødningsopbevaringsanlæg o. lign afstandskravene til vandforsyningsanlæg, vandløb og søer, veje, levnedsmiddelvirksomhed, beboelse og naboskel?**

JA

Afstand til	Afstandskrav (m)	Aktuel afstand (m)
Ikke almene vandforsyningsanlæg	25	450
Almene vandforsyningsanlæg	50	2.400
Vandløb (herunder dræn) og søer	15	125
Offentlig vej og privat fællesvej	15	65
Levnedsmiddelvirksomhed	25	> 2.000
Beboelse på samme ejendom	15	15
Naboskel	5	5

Alle afstandskrav er overholdt.

- 2 Overholder anlæggene afstandskravene til eksisterende og fremtidige byzoner og sommerhusområder samt lokalplanlagte områder i landzone?**

JA

Afstand til	Afstandskrav (m)	Aktuel afstand (m)
Eksisterende eller ifølge kommuneplanens rammedel fremtidige byzoner eller sommerhusområder	300	2.300
Område i landzone, der i lokalplan er udlagt til boligformål, blandet bolig- og erhvervsformål eller til offentlige formål med henblik på beboelse, institutioner, rekreative formål og lignende	300	3.100
Beboelsesbygninger på ejendomme uden landbrugspligt, der ligger i samlet bebyggelse i landzone, og som har en anden ejer end driftsherren	300	3.100
Nabobeboelse	50	145

Alle afstandskrav er overholdt.

3 Ligger anlæggene mere end 300 m fra beskyttede naturtyper?

JA

Nærmeste beskyttede naturtype, der afkaster bufferzone, er en beskyttet hede, som ligger 2.800 meter nordvest for ejendommens anlæg.

4 Ligger udbringningsarealerne uden for arealer med et direkte fald på 12° eller mere ned mod den øverste kant af søer og vandløb?

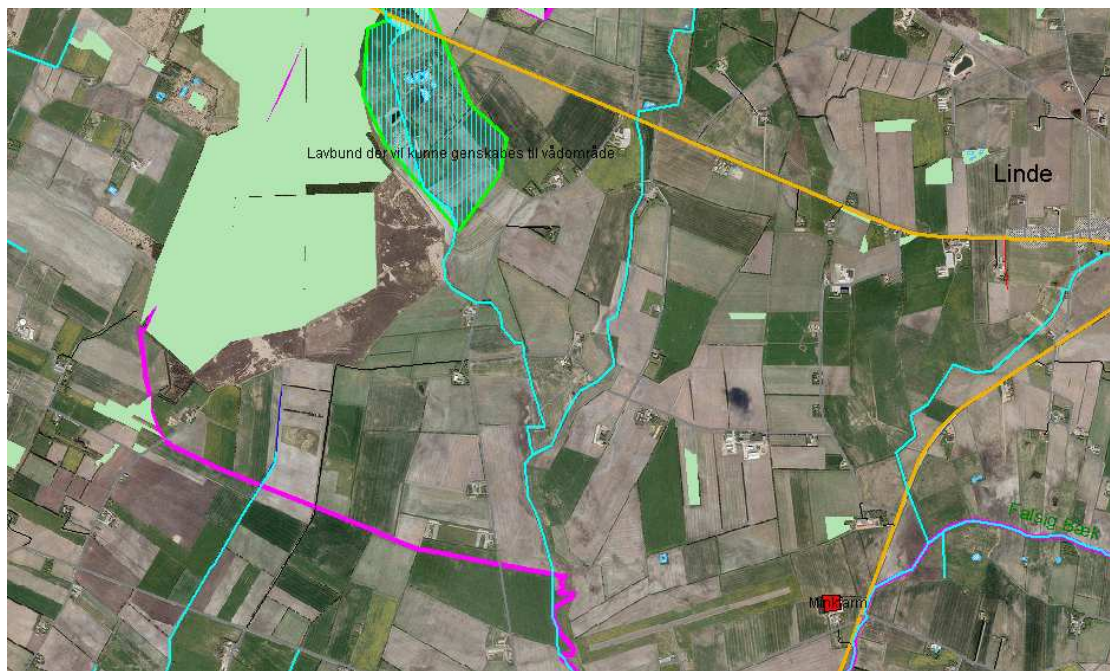
JA

Ingen udbringningsarealer ligger på arealer, som skræner mere end 6°. Det nærmeste areal, der skræner mere end 6°, ligger ca. 1,5 km nordøst for ejendommens udbringningsarealer (lyserød skravering).

5 Ligger anlæggene uden for registrerede og udpegede lavbundsarealer?

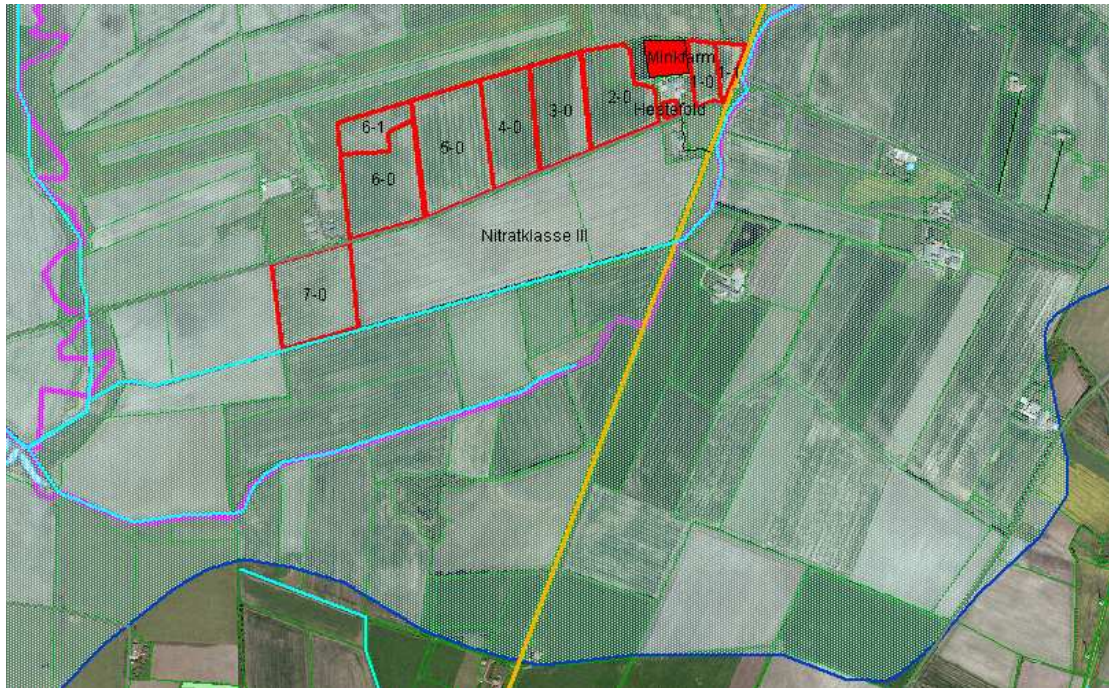
JA

Ingen af ejendommens anlæg ligger i eksisterende eller udpegede lavbundsarealer. Nærmeste lavbundsareal ligger ca. 3 km nordvest for farmen. Det er på kortet angivet med blå skravering med grøn kant.

6 Ligger udbringningsarealerne uden for nitratklasserne 2 og 3?

NEJ

Samtlige af bedriftens udbringningsarealer ligger i område med Nitratklasse III. Husdyrtrykket må derfor som udgangspunkt maksimalt være 50 % af det generelle harmonikrav på 1,4 DE/ha, svarende til 0,7 DE/ha.

For at imødegå kravet om et lavere husdyrtryk er der i ansøgningen anvendt efterafgrøder som virkemiddel. Med 12,0 procentpoint efterafgrøder udover Plantedirektoratets krav, bliver den beregnede udvaskning af kvælstof (N) via Farm-N på 81,80 kg N/ha, hvor den maksimale udvaskning må være 83,40 kg N/ha. Den beregnede udvaskning af kvælstof, efter inddragelse af ekstra efterafgrøder, er foretaget ved et ansøgt dyretryk på 1,25 DE/ha. Ifølge de nugældende regler til beregning af dyreenheder vil der blive udbragt husdyrgødning svarende til 1,10 DE/ha.

Der er i tilladelsen stillet vilkår om 12,0 procentpoint ekstra efterafgrøder, vilkår 8.

Det er Struer Kommunes vurdering, at husdyrbruget ved anvendelse af efterafgrøder i tilstrækkelig grad har kompenseret for, at dyretrykket overstiger 0,7 DE/ha.

Overholdelse af Habitatdirektivat

Der er stillet krav til arealernes kvælstofudvaskning af hensyn til miljøtilstanden i Nissum Fjord. Miljøstyrelsen har fastlagt afskæringskriterier for skadesvirkning af nitratudvaskning til overfladevande. Et projekt for husdyrbrug vil ikke medføre en skadevirkning på overfladevande, herunder Natura 2000-områder samt yngle- eller rasteområder for beskyttede arter som følge af nitratudvaskning, hvis afskæringskriterierne for projektet både i sig selv og i kumulation med andre projekter er overholdt.

Projektets påvirkning i sig selv

Struer Kommune har lavet en beregning, der viser, hvor stor en andel husdyrbrugets nitratudvaskning udgør af den samlede nitratudvaskning til Mellem Fjord. Beregningen og uddybende kommentarer fremgår af bilag 6.

Husdyrbrugets nitratudvaskning udgør ca. 0,3 % af den samlede nitratudvaskning til Mellem Fjord. Kommunen skønner endvidere, at en merudvaskningen i forhold til en planteavler vil udgøre mindre end 0,05 % i forhold til den samlede nitratudvaskning til fjorden. I henhold til Miljøstyrelsens opstillede afskæringskriterium vil det ansøgte således ikke i sig selv have en skadevirkning på det aktuelle Natura 2000-område.

Projektets påvirkning i kumulation med andre projekter

Struer Kommune har opgjort, hvor mange tilladelser og godkendelser kommunen har meddelt siden 2007. I oplandet til Nissum Fjord, Mellem Fjord har Struer Kommune fra 2007 og til dags dato godkendt et samlet antal dyreenheder på 366,48 DE, som forventes delvis at være udnyttet.

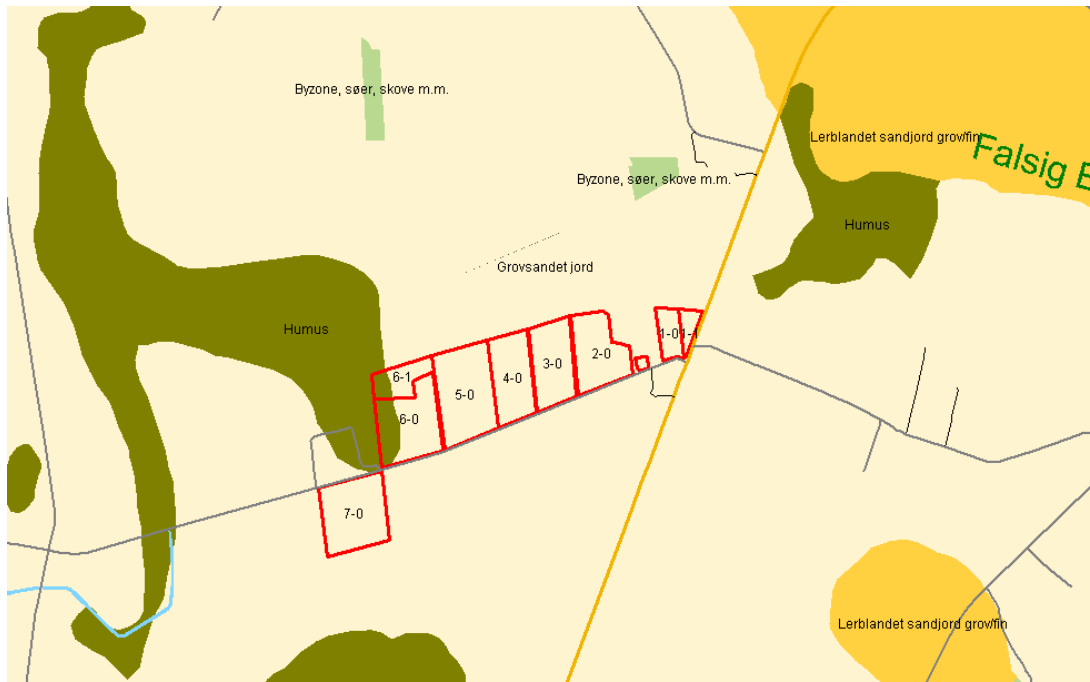
De af kommunen godkendte dyreenheder i oplandet til Mellem Fjord medfører ikke en stigning i antallet af dyreenheder på over 5 pct. siden 2007. En 5 pct. stigning af 2007-niveauet giver 11.968 DE. Lægges de af kommunen godkendte dyreenheder sammen med 2007-niveauet på 11.398 DE, fås et samlet antal DE på 11.764,48 (dette tal er dog for højt, for en del af kommunens godkendte dyreenheder siden 2007 vil allerede indgå i Miljøstyrelsen oversigt over antal dyreenheder for de enkelte år).

På baggrund af udviklingen i antal dyreenheder i oplandet til Mellem Fjord, vurderes det, at det ansøgte heller ikke i kumulation med andre husdyrprojekter i oplandet vil have en skadevirkning på de aktuelle Natura 2000-områder.

7 Ligger udspretningsarealerne uden for lavbundsarealer og drænedede lerjorde med P-tal over 6, der afvander til Natura 2000-områder overbelastet med fosfor?

NEJ

Ejendommens udbringningsarealer ligger i oplandet til Nissum Fjord, som er Natura 2000 område, overbelastet med fosfor. Fjorden er udpeget som EF-habitatområde nr. 58, EF-fuglebeskyttelsesområde nr. 38 og Ramsarområde nr. 4.

Den samlede vurdering af arealerne med hensyn til fosfor fremgår af bilag 6.

Alle ejendommens arealer er placeret udenfor fosforklasser. Mark nr. 6-1 er drænet, mens de øvrige arealer ikke er drænedede.

Hovedparten af fosfortabet fra landbrugsjord er knyttet til en mindre del af landbrugsarealet – **risikoarealer** – der er karakteriseret ved en høj risiko for fosforfrigivelse kombineret med en effektiv transportvej til vandmiljøet. Det vurderes, at der er en effektiv hydrologisk transportvej fra mark nr. 6-1 og mark nr. 7-0 til Nissum Fjords Mellem Fjord. Mark 6-1 er lavbundsjord med et højt grundvandspejl, der drænes, og som ligger relativt vandløbsnært. Mark 7-0 er ligeledes klassificeret som lavbundsjord iht. Dansk Jordbrugsforsknings jordbundsklassificering (1975-79). Mark 7-0 er ikke drænet, men som følge af at marken grænser direkte op til Falsig Bæk, og der er grøftet langs markens østlige side, vurderes der også at være en effektiv transportvej til vandmiljøet fra denne mark. Fosforbindingskapaciteten er i danske lavbundsjord direkte relateret til jordens indhold af velkrystallinske jernoxider (Fe_{CBD}), og risikoen for tab af fosfor bør vurderes i forhold til fosformætningsgrad og fosfor bundet til den reductive jernfraktion.

På lavbundsjord kan $FE_{BD}:P_{BD}$ molforholdet bruges til rangering af lavbundsjord i forhold til risiko for fosfortab. Struer Kommune har bedt om analyse af $FE_{BD}:P_{BD}$ molforholdet for mark 6-1 og mark 7-0. For mark 6-1 er $FE_{BD}:P_{BD}$ -forholdet 5, mens forholdet for mark 7-0 er 6. Disse meget lave $FE_{BD}:P_{BD}$ -forhold angiver, at der fra disse marker er et højt potentiale for tab af fosfor.

Ansøgningen er projektilpasset, så mark 6-1 og 7-0 vil blive drevet med fosforbalance, dvs. at afgrøderne fjerner samme mængde fosfor, som der tilføres med husdyrgødningen. Fosforoverskuddet på mark 6-1 og 7-0 er således reduceret fra oprindeligt 17,6 kg P per ha til 0 kg P per ha. Som følge af fosforbalance vurderes det, at ansøgte produktion ikke vil give anledning til et væsentligt fosfortab fra de udpegede risikoarealer. Krav om fosforbalance på risikoarealer er fastsat i vilkår 6, hvor der også er fastsat vilkår om kontrol.

De øvrige arealer vurderer Struer Kommune til ikke at være risikoarealer, da der fra disse arealer ikke er en effektiv transportvej til vandmiljøet. Den største del af udbringingsarealet kan således karakteriseres som relativt robuste jorde, hvor der er ringe sandsynlighed for et væsentligt tab af fosfor til Nissum Fjord.

På højbundsjordene er fosfortallet (Pt) målt i 2008 og ligger på værdier mellem 4,0 og 6,1. For at imødegå stigning af fosfortallene til for høje niveauer på disse jorder, er der

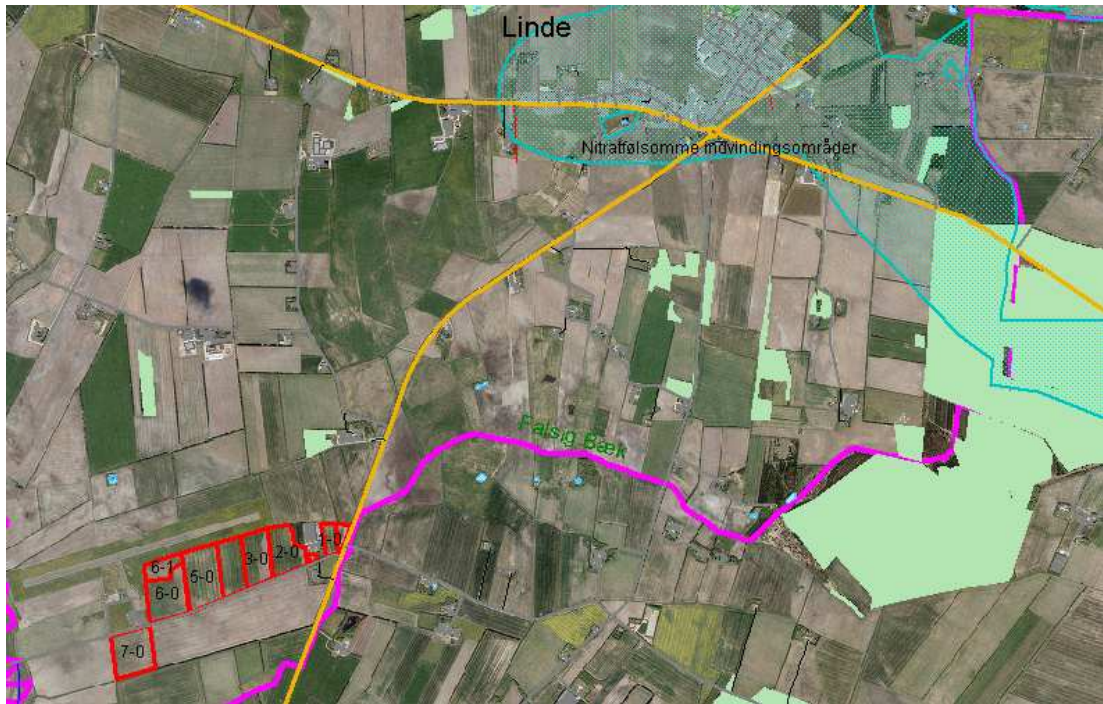
stillet vilkår om, at udviklingen i fosfortallene skal følges ved analyser af jordprøver hvert 5. år. Såfremt den gennemsnitlige værdi af fosfortallene overstiger 6,0, skal samtlige arealer drives med fosforbalance, se vilkår 7.

Beregninger foretaget i ansøgningsystemet viser, at det maksimale fosforoverskud ved ansøgt drift må være 17,9 kg P/ha. Efter projektilpasning, så ovennævnte arealer drives med fosforbalance, vil det gennemsnitlige, arealvægtede reelle fosforoverskud være 14,0 kg P/ha, hvorfor kravet til maksimalt fosforoverskud er overholdt.

På baggrund af, at der er fosforbalance på risikoarealer, og fordi der er fastsat vilkår vedr. fosfor, vurderes det, at det ansøgte ikke vil have en skadevirkning på de aktuelle Natura 2000-områder.

8 Ligger udbringingsarealerne uden for nitratfølsomme indvindingsområder?

JA

Arealerne er placeret uden for nitratfølsomt indvindingsopland samt uden for vedtagne og kommende indsatsområder. Arealerne er ligeledes placeret uden for indvindingsoplande til almene vandværker.

Med baggrund i placeringen af arealerne og en vurdering af drikkevandsinteresserne i området er det vurderet, at godkendelsen af arealerne ikke udgør en trussel for grundvandet.

Se bilag 5 for den fulde grundvandsudtalelse.

9 Ligger husdyrbruget uden for fredede områder, Natura 2000-områder eller beskyttede naturarealer?

JA

Ingen marker grænser op til ammoniakfølsomme naturområder. En markstrækning på ca. 200 m grænser op til det B1-målsatte vandløb Falsig Bæk/Damhus Å (mark 7-0). Marken hælder ikke væsentligt (under 6 graders hældning), og det vurderes derfor, at der ikke vil være en væsentlig risiko for overfladeafstrømning, hvorfor de lovpligtige 2 meter bræmmer er tilstrækkelig til at sikre, at vandløbet ikke påvirkes af markdriften.

Der forekommer ikke ammoniakfølsom natur i nærheden af minkhallerne. Eneste natur, der findes i en afstand af 1.000 m fra minkhallerne, er 3-4 små beskyttede vandhuller, hvor det nærmeste vandhul ligger ca. 500 m fra minkhallerne. Det er kommunens vurdering, at det ikke er tale om ammoniakfølsomme vandhuller, og det vurderes, at ansøgte projekt ikke vil kunne give anledning til nogen negativ tilstandsændring i den omkringliggende natur.

Den fulde vurdering af bedriftens placering i forhold til Natura 2000 områder og beskyttede naturarealer fremgår af bilag 6.

10 Ligger nye anlæg og udvidelser af eksisterende anlæg uden for områder med landskabelig værdi eller værdifulde kulturmiljøer?

JA

Der er hverken fredede fortidsminder (gravhøje) eller beskyttede diger i tilknytning til ejendommen og dens arealer.

Ejendommen ligger uden for både landskabeligt og kulturhistorisk interesseområde. Det er derfor Struer Kommunes vurdering, at den ansøgte produktion ikke vil påvirke landskabelige og kulturelle interesseområder negativt.

Projektets sandsynlige miljøpåvirkning

Der vil sandsynligvis ske en påvirkning af det omgivende miljø, men det er vurderet ud fra ovenstående, at påvirkningens varighed, hyppighed og reversibilitet ikke vil være af et sådant omfang, at husdyrbruget vil få væsentlig indflydelse på miljøet, idet alle lovpligtige beskyttelsesniveauer er overholdt.

Konklusion

Idet de lovpligtige afstandskrav og beskyttelsesniveauer er overholdt vurderer Struer Kommune,

- at der kan gives tilladelse til 2.000 minktæver og 2 ponyer samt opførelse af 1 lukket, 12-rækket og 3 åbne, 2-rækkede minkhaller, da det ikke vil medføre en væsentlig påvirkning af naboer, naturområder, Natura 2000 områder overbelastet med fosfor, overfladevand, grundvand, nitratfølsomme indvindingsområder, landskabelige værdier og kulturmiljøer.
- at der anvendes den bedst tilgængelige teknik til at forebygge og begrænse evt. forurening.

Bilag 2

Situationsplan

Oversigt over ejendommens bygninger og gødningsopbevaringsanlæg med angivelse af både kommende byggeri og anlæg, der vil blive sløjfet.

Nuværende og fremtidige driftsbygninger

Navn: J.P.S. Christensen
Adresse: Donskærvej 2
7600 Struer

Vedr. C

Den ny 12 rk. lukkede hal bygges sammen med den eksisterende lukkede hal på vestlig side. De 4 østligste 2 rk haller fjernes.

Jens Peter Sanggaard Christensen, 23478865, 97476947

April 2009

Bilag 1. Informationer om husdyrbrugets anlæg.

Bygning	Type	Byggeår / Renoveringsår	Grundplan m ²	Bygningshøjde (m) til tagryg	Taghældning	Bygningsmaterialer og farve på facade	Bygningernes fremtidige anvendelse
A	Munkhal. 12 rk. Lukket	2007 / 2037	2400 m ²	7 m	15°	Grå Stålblader & Gråt Eternittag	Munkhal
B	Munkhaller. 2 rk.	2000 / 2030	4800 m ²	2,75 m	35°	Trægavle & Gråt Eternittag	Munkhal
C	Ny Munkhal. 12 rk. lukket	2010 / 2040	2540 m ²	7 m	15°	Grå Stålblader & Gråt Eternittag	Munkhal
D	Hesteboks & Lager	1953 / 2020	Boks: 20 m ² Lager: 110 m ²	6 m	35°	Røde sten & Gråt Eternittag	Hesteboks og Lager
E	Gl. møddingsplads	1970 / 2010	100 m ²	-	-	Beton	Opbevaring af udkørt halm indtil F nedtages
F	Gyllebeholder	1970 kontrol 2012	180 m ³	1,5 m	-	Grå Fundablokke	Regnvandsoph. Fra gl. møddingsplads
G	Ny Halmplads	2010 / 2040	200 m ²	-	-	Beton	Opbevaring af udkørt halm
H	Gyllebeholder	2001 kontrol 2012	1070 m ³	2,5 m	-	Betonelementer	Gylleopbevaring
I	Maskinhus	1958 / 2020	480 m ²	7 m	40° + 10°	Røde sten & Gråt Eternittag	Maskinhus & Halmklager
J	Lagerhus	1950 / 2020	480 m ²	7	35°	Røde sten & Gråt Eternittag	Div. Lagerkap.
K	Fodersilo & Vaskeplads	2008 / 2038	36 m ²	-	-	Beton	Fodersilo & Vaskeplads
L	Munkhaller. 2 rk.	2010/2030	3600 m ²	2,75 m	35°	Trægavle & Gråt Eternittag	Munkhal

Bilag 3

Opførelse over tilstrækkelig opbevaringskapacitet for husdyrgødning

Erklæring om tilstrækkelig opbevaringskapacitet indsendt af ansøgers konsulent. Ansøgningen er vedlagt de bagvedliggende beregninger.

Erklæring om tilstrækkelig opbevaringskapacitet for husdyrgødning

Navn: Jens Peter Høggvad Christensen
Adresse: Danskervej 2, Linds
7600 Struer
Tlf.nr.: 97476947

Følgende oplysninger ligger til grund for erklæringen:

Antal dyreenheder, driftstype, tilløb til gødningslagre og lagerregnskab: se bilag.

Opbevaringskapacitet på ejendommen:

Lager 1: Bylletank 1070 t 10 mdr.
Lager 2: _____ t _____ mdr.
Lager 3: _____ t _____ mdr.
Lager 4: _____ t _____ mdr.
Lager 5: _____ t _____ mdr.

Ved opbevaring på anden ejendom vedlægges skriftlig aftale.

Ifølge gødningsplanen for 199_, som er udarbejdet på grundlag af ovenstående oplysninger samt bilag, kan husdyrgødningen udbringes på lovlige tidspunkter (jfr. husdyrgødningsbekendtgørelsen), og der er opnået en udnyttelsesprocent, som er højere end aktuelle krav om udnyttelsesprocenter, (jfr. bekendtgørelse om jordbrugets anvendelse af gødning), hvorfor opbevaringskapaciteten er tilstrækkelig.

Erklæringen bygger på ejerens oplysninger.

21/1-2011
Dato

Chiffon David
Underskrift

Bilag 4

Oversigtskort med samtlige udspretningsarealer

Bilag 5

Udtalelse vedrørende grundvand

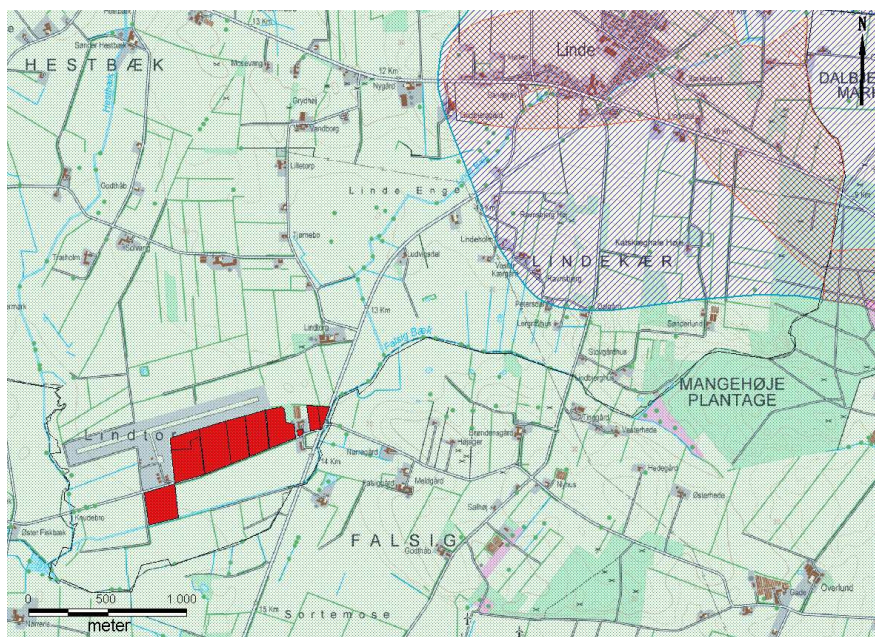
Grundvandsnotat – Donskærvej 2

I forbindelse med en § 10 godkendelse skal arealerne i ansøgningen vurderes i forhold til grundvandet.

Arealerne ligger i et område med drikkevandsinteresse. De er dog placeret uden for nitratfølsomt indvindingsopland samt uden for vedtaget og kommende indsatsområder. Arealerne er ligeledes placeret uden for indvindingsoplande til almene vandværker.

Med baggrund i placeringen af arealerne og en vurdering af drikkevandsinteresserne i området er det vurderet, at godkendelsen af arealerne ikke udgør en trussel for grundvandet.

Der er dermed ingen kommentar til det ansøgte i forhold til grundvandet.

Signaturforklaring

	Område med særlig drikkevandsinteresse (OSD)
	Område med drikkevandsinteresse (OD)
	Nitratfølsomt indvindingsopland
	Ansøgte arealer

Anni Lassen, geolog, den 20. januar 2011

Bilag 6

Naturvurdering

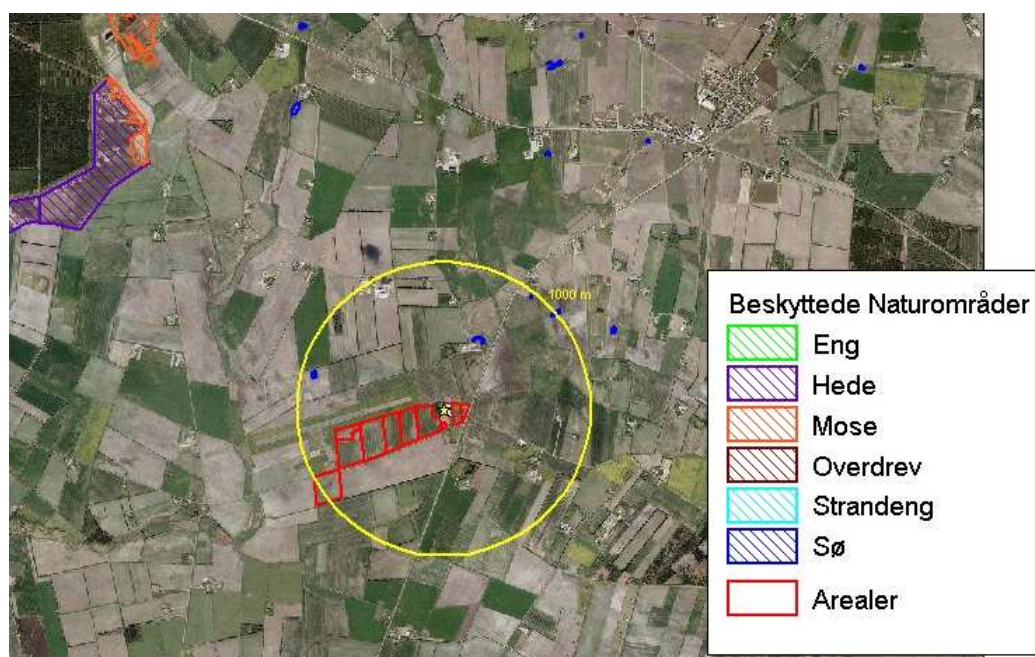
Naturvurdering – Donskærvej 2

Påvirkninger fra staldanlæg:

Ammoniak

Der forekommer ikke ammoniakfølsom natur i nærheden af minkhallerne. Eneste natur, der findes i en afstand af 1.000 m fra minkhallerne, er 3-4 små beskyttede vandhuller, hvor det nærmeste vandhul ligger ca. 500 m fra minkhallerne. Det er kommunens vurdering, at det ikke er tale om ammoniakfølsomme vandhuller, og det vurderes, at ansøgte projekt ikke vil kunne give anledning til nogen negativ tilstandsændring i den omkringliggende natur.

Nærmeste internationale naturbeskyttelsesområde ligger ca. 4 km fra minkhallerne, og på baggrund af afstanden vurderer Struer Kommune, at ansøgte projekt ikke vil kunne påvirke Natura 2000-området.

Påvirkninger fra arealer:

Næringsstoffer

Ingen marker grænser op til ammoniakfølsomme naturområder. En markstrækning på ca. 200 m grænser op til det B1-målsatte vandløb Falsig Bæk (mark 7-0). Marken hælder ikke væsentligt (under 6 graders hældning), og det vurderes derfor, at der ikke vil være en væsentlig risiko for overfladeafstrømning, hvorfor de lovpligtige 2 meter bræmmer er tilstrækkelig til at sikre, at vandløbet ikke påvirkes af markdriften.

Nitrat og fosfor til Nissum Fjord

Hele udbringningsarealet ligger i oplandet til Nissum Fjord. Arealerne afvander via Falsig Bæk (som løber ud i Damhus Å) til Nissum Fjord. Nissum Fjord er en lavvandet brakvandslagune, der dækker et areal på ca. 65 km² og består af 3 bassiner: Yder Fjord, Mellem Fjord og Felsted Kog. Damhus Å har sit udløb i Mellem Fjord.

Nissum Fjord er udpeget som internationalt naturbeskyttelsesområde - Natura 2000-område nr. 65, som udgøres af Habitatområde nr. H58 og Fuglebeskyttelsesområde nr. F38. Nissum Fjord er under international beskyttelse pga. dens bevaringsværdige naturværdier i form af specielle plante- og dyrearter (området er f.eks. levested for flere kystfugle) og naturtypen kystlagune, der er vurderet som en særlig truet naturtype. Arterne i udpegningsgrundlaget udgøres blandt andet af vandranke, odder og fuglene rørdrum, rørhøg, brushane og fjord-, hav- og dværgterne m.fl.

Det fremgår både af Basisanalysen og Statens udkast til vandplaner, at Nissum Fjords nuværende økologiske tilstand ikke er god, og store dele af fjorden er næsten helt uden bundplanter. De store mængder af tilførte næringsstoffer medførte tidligere store opblomstringer af alger som bortskyggede ålegræs og øvrige undervandsplanter. De manglende bundplanter har en negativ effekt på mange af de udpegede fuglearter som følge af påvirkningen af fuglenes fødegrundlag.

Fra midt i 80'erne begyndte der at ske forbedringer i tilstanden i Nissum Fjord, primært som effekt af en reduktion i udledningen af fosfor fra land. Sigtdybderne blev forbedret, og algeopblomstringerne blev væsentligt reduceret. I takt med, at også kvælstof blev reduceret i løbet af 1990'erne, fortsatte den gunstige udvikling med nedgang i klorofylkoncentrationerne og mere klart vand til følge. Trods ovennævnte forbedringer har miljøtilstanden i vandområderne generelt ikke ændret sig tilstrækkeligt i gunstig retning. I Nissum Fjord skyldes dette, at både kvælstof- og fosfortilførslerne er for store, og det er derfor nødvendigt at reducere påvirkningen med især kvælstof men også fosfor.

Nissum Fjords tre bassiner har en ret forskellig økologi som følge af forskelle i saltindhold. Det fremgår af Statens udkast til vandplaner, at bassinet Mellem Fjord er påvirket af næringssalttilførsel med deraf følgende sparsom undervandsvegetation, forekomst af epifytter, ringe artsdiversitet af bundfauna m.m., hvilket hindrer opfyldelse af miljømålet. Tilstanden for området vurderes til ikke at opfylde målet om godt økologisk potentiale.

Nitrat

Der er stillet krav til arealernes kvælstofudvaskning af hensyn til miljøtilstanden i Nissum Fjord. Efterafgrøder reducerer således kvælstofudvaskningen, så den svarer til en kvælstofudvaskning fra et husdyrtryk på 0,7 DE/ha. Kvælstofudvaskningen er på 81,80 kg N/ha. Jordens reduktionspotentiale er på 0 til 50 %, hvilket betyder, at produktionen vil medføre, at Nissum Fjord vil modtage mellem 1.060 kg N og 2.120 kg N i alt fra produktionen, og at den arealspecifikke kvæstofftilførsel vil være på 40,9 - 81,8 kg N/ha.

Vurdering efter Miljøstyrelsens vejledning vedr. afskæringskriterier for skadevirkning af nitratudvaskning til overfladevand

Miljøstyrelsen har fastlagt afskæringskriterier for skadevirkning af nitratudvaskning til overfladevande. Et projekt for husdyrbrug vil ikke medføre en skadevirkning på overfladevande, herunder Natura 2000-områder samt yngle- eller rasteområder for beskyttede arter,

som følge af nitratudvaskning, hvis nedenstående punkter (jf. punkt 1, 2A og 2B) alle er opfyldt:

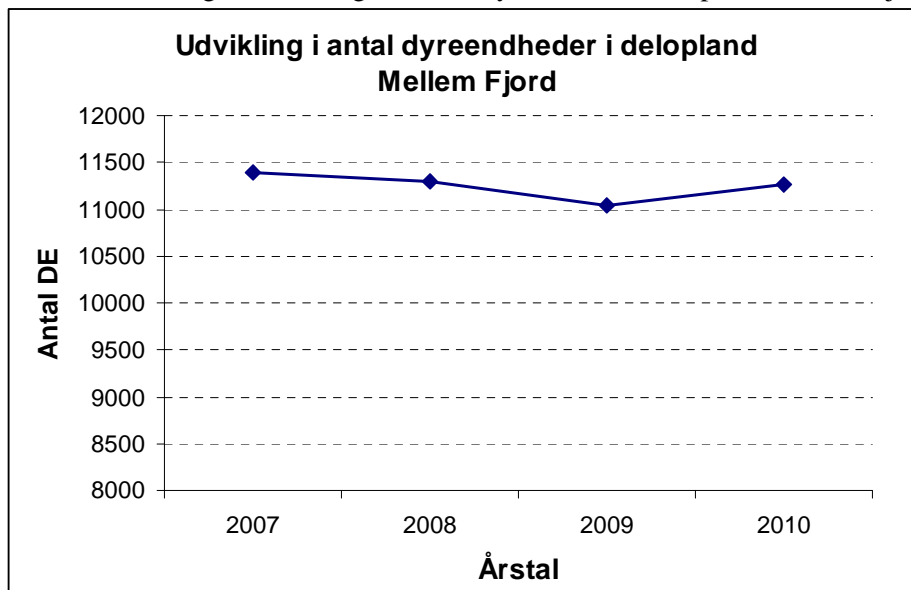
Afskæringskriteriet for så vidt angår påvirkning fra projektet i kumulation med andre planer og projekter

Pkt. 1: Antal dyreenheder (DE) i det aktuelle opland, hvor projektet agtes gennemført, har ikke været stigende siden 1. januar 2007. Hvis der er andre kilder til nitratudvaskning, f.eks. ny bebyggelse, end den samlede husdyrproduktion, der har givet anledning til en øget nitratudvaskning fra det aktuelle opland siden 1. januar 2007, skal dette inddrages i vurderingen således, at en eventuel øget nitratudvaskning fra andre kilder end den samlede husdyrproduktion kan medføre et skærpet krav i godkendelsen, der modsvarer miljøeffekten af den øgede nitratudvaskning i det aktuelle opland.

Miljøstyrelsen har udarbejdet kort, der angiver Nissum Fjords deloplande og udviklingen i antal DE siden 2007 i disse deloplande. Kortene er tilgængelige på Statsforvaltningens Nordjyllands hjemmeside (www.jordbrugsanalyser.dk/webgis/kort.htm).

Det fremgår af disse kort, at antallet af dyreenheder i Nissum Fjords delopland Mellem Fjord i 2007 var på 11.398 DE, mens det i 2010 var faldet til 11.267.

Grafisk afbildning af udviklingen i antal dyreenheder i delopland Mellem Fjord i Nissum Fjord.

Struer Kommune har opgjort, hvor mange tilladelser og godkendelser kommunen har meddelt siden 2007. I oplandet til Mellem Fjord har Struer Kommune fra 2007 til dags dato godkendt et samlet antal dyreenheder på 366,48 DE, som forventes delvis at være udnyttet.

Det fremgår af Miljøstyrelsens notat af 14. marts 2011 "Supplement til den digitale husdyrvejledning om kommunernes opgørelse af dyretryk", at kommunen som udgangspunkt kan se bort fra dyretrykstallet, hvis udviklingen er under en 5 pct. stigning sammenlignet med 2007. Årsagen til, at stigninger under 5 pct. ikke bør medtages, er, at Miljøstyrelsen vurderer, at usikkerheden i CHR-dataene er på 5 -10 pct. Usikkerheden dækker som udgangspunkt over, at CHR-dataene angiver flere dyr, end der reelt er til stede, primært fordi der figurerer nedlagte brug i dataene. Dvs. at der i praksis er færre dyr end angivet i CHR.

De af kommunen godkendte dyreenheder i oplandet til Mellem Fjord medfører ikke en stigning i antallet af dyreenheder på over 5 pct. siden 2007. En 5 pct. stigning af 2007-niveauet giver 11.967,9 DE. Lægges de af kommunen godkendte dyreenheder sammen med 2007-niveauet, fås et samlet antal DE på 11.764,48 (dette tal er dog for højt, for en del af kommunens godkendte dyreenheder siden 2007 vil allerede indgå i Miljøstyrelsen oversigt over antal dyreenheder for de enkelte år).

Det fremgår af Miljøstyrelsens vejledning, at det skal vurderes, om andre kilder til nitratudvaskning giver anledning til en øget nitratudvaskning til Mellem Fjord. Struer Kommune mener, at der siden 2007 ikke er sket væsentlige ændringer i akvakulturanlæg, renseanlæg eller udledninger fra virksomheder og nye byområder, som har medført en øget nitratudvaskning.

På baggrund af udviklingen i antal dyreenheder i oplandet til Mellem Fjord, vurderes det, at det ansøgte ikke i kumulation med andre husdyrprojekter i oplandet vil have en skadevirkning på de aktuelle Natura 2000-områder.

Afskæringskriteriet for så vidt angår påvirkning fra projektet i sig selv

Pkt. 2A: Nitratudvaskningen fra den eksisterende og den ansøgte husdyrproduktion er mindre end 5 pct. af den samlede nitratudvaskning fra alle kilder fra det aktuelle opland, hvor projektet agtes gennemført, dog således, at

Pkt. 2B: nitratudvaskningen fra den eksisterende og den ansøgte husdyrproduktion er mindre end 1 pct. af den samlede nitratudvaskning fra alle kilder fra det aktuelle opland, hvor projektet agtes gennemført, hvis udvaskningen sker til et vandområde, der er karakteriseret som et lukket bassin og/eller er et meget lidt eutrofieret vandområde.

Nissum Fjords Mellem Fjord karakteriseres som et lukket bassin, hvilket betyder, at nitratudvaskningen fra husdyrbruget vil give anledning til en væsentlig (dvs. målbar) effekt på Mellem Fjord, hvis nitratudvaskningen er større end 1. pct.

Struer Kommune har lavet en beregning, der viser, hvor stor en andel husdyrbrugets nitratudvaskning udgør af den samlede nitratudvaskning til Mellem Fjord (jf. tabellen nedenfor). Beregningen er udført i overensstemmelse med Miljøstyrelsens vejledning. Struer Kommune har dog valgt at beregne den totale udvaskning fra husdyrbruget og ikke merudvaskningen set i forhold til en planteavler.

Tablet med beregning af nitratudvaskning:

Mellem Fjord i Nissum Fjord Natura 2000 område nr. 65	
Opland til Habitatområde nr. 58 - Damhus Å, ha	10.939
Dyrket areal i oplandet, ha	7.100
Reduktionspotentiale(jf. nitratklassekortlægning), pct	25
Standardudvaskning fra rodzonen(jordtypeafhængig), kgN/ha/år	83
Udvaskning dyrket areal til Natura2000-området, kgN/år	441.975
Udvaskning fra øvrige opland, kgN/år	28.793
Udvaskning i alt fra opland, kgN/år	470.768

Det ansøgte	
Reduktionspotentiale(jf. nitratklassekortlægning), pct	25
Udspretningsareal, ha	25,96
Udvaskning fra rodzonen, husdyrgødning, kgN/ha/år	83,2
Samlede påvirkning Natura2000 området, kgN/år	1619,9
Ansøgt kvælstofbidrag af samlede kvælstofbidrag til Natura2000 området, pct	0,3

Husdyrbrugets nitratudvaskning udgør ca. 0,3 % af den samlede nitratudvaskning til Mellem Fjord. Kommunen skønner, at en merudvaskningen i forhold til en planteavler vil udgøre mindre end 0,05 % i forhold til den samlede nitratudvaskning til fjorden.

Nitratudvaskningsberegninger (jf. tabellen ovenfor) viser, at det ansøgte ikke vil kunne medføre en væsentlig negativ påvirkning af internationale beskyttede vandområder, da nitratudvaskningen udgør en mindre del af den samlede nitratudvaskning til Mellem Fjord. I henhold til Miljøstyrelsens opstillede afskæringskriterium vil det ansøgte således heller ikke i sig selv have en skadevirkning på det aktuelle Natura 2000-område.

Det ansøgte overholder Miljøstyrelsens afskæringskriterium for skadevirkning af nitratudvaskning til overfladevand. Kommunen vurderer derfor, at merbelastningen af vandmiljøet i Nissum Fjord er begrænset, og at de stillede vilkår til driften er tilstrækkelige til at sikre, at udpegningsgrundlaget ikke påvirkes væsentligt.

Fosfor

Struer Kommune har foretaget en vurdering af, om produktionens fosforoverskud alene eller i kumulation med andre projekter kan medføre en væsentlig påvirkning af Nissum Fjords miljøtilstand.

Fosforpåvirkning fra projektet alene

Produktionens årlige fosforoverskud er på 369 kg, med et gennemsnitlig arealspecifikt overskud på 14,2 kg P/ha/år. Det er forbundet med meget store usikkerheder at estimere en produktions fosfortab. For den pågældende produktionen vil fosfortabet og fosfortilledningen til Nissum Fjord udgøre en meget lille andel af fjordens samlede fosforbelastning. Det fremgår af Statens udkast til Vandplan for Nissum Fjord, at fjorden årligt belastes af 61 tons fosfor. Det er derfor Struer Kommunes vurdering, at produktions fosforoverskud ikke i sig selv vil kunne give anledning til en tilstandsændring i Nissum Fjord eller vil kunne påvirke fjordens udpegningsgrundlag væsentligt.

Fosforpåvirkning fra projektet i kumulation med andre projekter

Hovedparten af fosfortabet fra landbrugsjord er knyttet til en mindre del af landbrugsarealet – **risikoarealer** – der er karakteriseret ved en høj risiko for fosforfrigivelse kombineret med en effektiv transportvej til vandmiljøet. Om ansøgte produktion i kumulation med andre projekter kan påvirke Nissum Fjord væsentligt, vil efter Struer Kommunes vurdering afhænge af, hvorvidt der indgår risikoarealer i projektet. Nedenfor (jf. Pkt. 1A, 1B og 2) redegøres for Struer Kommunes analyse vedr. udpegningsgrundlaget af risikoarealer.

Pkt. 1A: Arealer med effektiv transportvej til Mellem Fjord

Det vurderes, at der er en effektiv hydrologisk transportvej fra mark nr. 6-1 og mark nr. 7-0 til Nissum Fjords Mellem Fjord. Mark 6-1 er lavbundsjord med et højt grundvandspejl, der drænes, og som ligger relativt vandløbsnært. Mark 7-0 er ligeledes klassificeret som lavbundsjord iht. Dansk Jordbrugsforsknings jordbundsklassificering (1975-79). Mark 7-0 er ikke drænet, men som følge af, at marken grænser direkte op til Falsig Bæk, og der er grøftet langs markens østlige side, vurderes der også at være en effektiv transportvej til vandmiljøet fra denne mark.

Struer Kommune har sammen med ansøger Jens Peter den 1. april 2011 besigtiget dele af udbringningsarealet, med henblik på at undersøge dræningsforhold og jordbundstype (bonitet) nærmere. På baggrund af besigtigelsen og dræningskort fra området kan det konkluderes, at mark 6-1 er tung mose/tørvej jord (organogen jord), der er drænet.

Mark 6-1 organogen lavbundsjord, der er drænet

Mark 7-0 minorogen lavbundsjord, der grænser op til vandløb og grøft

Mark 7-0 er sandet (minerogen jord), der er udrænet. Der blev ikke observeret synlige dræningsrør fra Mark 7-0 med udløb i Falsig Bæk. Den østlige grøft var ved besigtigelsen tør, og grøftens bund var vokset til med fugtigbundsarter som bl.a. lysesiv.

De øvrige marker er alle **udrænedede** sandede jorde, der ikke grænser op til vandløb/grøfter. Der er primært tale om højbundsjord undtaget mark 5-0 og dele af mark 4-0 som er lavbundsjord. For de resterende marker vurderer Struer Kommune derfor, at der ikke er en effektiv transportvej for fosfor til Mellem Fjord.

Ydermere er det Struer Kommunes vurdering, at øvrige transportveje såsom vand-, vind- og brinkerrosion og overfladeafstrømning ikke er af væsentlig betydning for det konkrete projekt. Denne vurdering er bl.a. baseret på, at der er tale om arealer uden væsentlig hældning, at der er etableret 2 m bræmme til vandløb, og at udbringningsarealet ligger i en afstand af ca. 12 km fra Nissum Fjord.

Pkt. 2B: Jorde med høj risiko for fosforfrigivelse

For dyrkede jorde, der modtager husdyrgødning, er risikoen for tab af fosfor i første omgang relateret til jordens bindingskapacitet. Jorde med meget lav bindingskapacitet har således en markant højere risiko for tab af fosfor. For jorde med betydelig bindingskapaci-

tet har jordens fosformætningsgrad betydning for, om der fra sådanne arealer vil være et højt eller lavt tabspotentialer.

Fosforbindingskapaciteten er i danske lavbundsjordene direkte relateret til jordens indhold af velkrystallinske jernoxider (Fe_{CBD}), og fosfortabsrisikoen bør vurderes i forhold til fosformætningsgrad og fosfor bundet til den reductive jernfraktion, se ref. \1\, \2\. På lavbundsjordene kan $FE_{BD}:P_{BD}$ molforholdet bruges til differentiering af lavbundsjordene i forhold til risiko for fosfortab.

Fosforbindingskapaciteten i højbundsjordene er relateret til jordens lerindhold og indholdet af jern- og aluminiumoxider. På højbundsjordene anvendes fosfortallet (Pt), der udtrykker plantetilgængeligt P, ofte som estimat for tabsrisikoen.

Struer Kommune har bedt om analyse af $FE_{BD}:P_{BD}$ molforholdet for mark 6-1 og mark 7-0. For mark 6-1 er $FE_{BD}:P_{BD}$ -forholdet 5, mens forholdet for mark 7-0 er 6. Disse meget lave $FE_{BD}:P_{BD}$ -forhold angiver, at der fra disse marker er et højt fosfortabspotentialer.

For de øvrige lavbundsarealer (mark 5-0 og dele af mark 4-0) er der ikke bedt om analyser af $FE_{BD}:P_{BD}$ -forholdet (disse marker udpeges ikke som risikoarealer - jf. afsnittet nedenfor). Det er sandsynligt, at disse marker ligeledes har et lavt $FE_{BD}:P_{BD}$ -forhold.

På højbundsjordene er fosfortallet (Pt) målt i 2008 og ligger på værdier mellem 4,0 og 6,1 (se tabel nedenfor).

Mark nr.	Fosfortal (Pt)
Mark 1-0	4,0
Mark 1-1	4,0
Mark 2-0	6,0
Mark 3-0	6,1
Mark 4-0	5,8

Pkt. 2: Risikoarealer

Struer Kommune udpeger mark 6-1 og 7-0 som risikoarealer, da det er arealer med høj risiko for fosforfrigivelse kombineret med, at der er en effektiv transportvej fra disse arealer til vandmiljøet.

Der er projektilpasset, så mark 6-1 og 7-0 drives med fosforbalance, dvs. at afgrøderne fjerner den mængde fosfor, som tilføres med husdyrgødningen. Fosforoverskuddet på mark 6-1 og 7-0 er således reduceret fra oprindeligt 17,6 kg P per ha til 0 kg P per ha. Som følge af fosforbalance vurderes det, at ansøgte produktion ikke vil give anledning til et væsentligt fosfortab fra de udpegede risikoarealer.

Krav om fosforbalance på risikoarealer er fastsat i vilkår 6, hvor der også er fastsat vilkår om kontrol.

De øvrige arealer vurderer Struer Kommune ikke til at være risikoarealer, da der fra disse arealer ikke er en effektiv transportvej til vandmiljøet. Den største del af udbringningsarea-

let kan således karakteriseres som relativt robuste jorde, hvor der er ringe sandsynlighed for et væsentligt tab af fosfor til Nissum Fjord.

Fosforoverskuddet på disse mere robuste arealer er 17,6 kg P/ha/år. Set over en længere årrække vil en så høj nettotilførsel af fosfor akkumuleres i overjorden og fosformætningsgraden vil stige. Ved øget fosfortilførsel vil der ske en forskydning af ligevægten mellem bundet og opløst fosfor hen mod større fosforkoncentrationer i jordvæsken. Herved øges potentialet for transport af opløst fosfor med overfladeafstrømning, for transport af fosfor i den umættede zone eller fosfordvaskning fra overjorden.

Fosforudvaskning fra rodzonen kan betragtes som tabt fra landbrusjorden til de dybere jordlag, men ikke tabt til vandmiljøet. Afhængig af underjordens bindingskapacitet og afstand til grundvand kan der evt. ske et tab af fosfor til det øvre grundvand.

Viden om fosfortab fra landbrugsjorde er endnu relativt begrænset, og Struer Kommune ved således ikke, hvad der på sigt vil ske med den fosfor, som er i overskud på de mere robuste udbringningsarealer.

Det fremgår af EU's BREF-dokument, at det i forbindelse med udbringning af husdyrgødning er BAT at minimere emissionerne fra gødning til jord og grundvandet ved at afbalancere mængden af gødningen med afgrødens forventede krav (kvælstof og fosfor, samt mineraltilførslen fra afgrøden til jorden fra gødskningen).

Primært af hensynet til kravet om BAT er det Struer Kommunes vurdering, at der er behov for fastsættelse af vilkår med henblik på at minimere fosfortabet til jord og grundvand. Der stilles derfor krav om, at ansøgte produktion hvert. 5. år skal indsende fosfortal for højbundsjordene mark 1-0, 1-1, 2-0, 3-0 og 4-0, og at den arealvægtede middelværdi ikke må overstige et fosfortal på 6. Såfremt den arealvægtede middelværdi overstiger 6, skal markdriften tilrettelægges, så der er fosforbalance på samtlige marker (fosforbalance på bedriftsniveau).

På baggrund af, at der er fosforbalance på risikoarealer, og fordi der er fastsat vilkår vedr. fosfor, vurderes det, at det ansøgte heller ikke i kumulation med andre husdyrprojekter i oplandet vil have en skadevirkning på de aktuelle Natura 2000-områder.

Samlet konklusion vedr. næringsstofpåvirkning af Nissum Fjord

Det vurderes, at den ansøgte drift med de stillede vilkår hverken alene eller i kumulation med andre projekter vil påvirke udpegningsgrundlaget i Natura 2000-området Nissum Fjord væsentligt som følge af tilførslen af kvælstof og fosfor. Struer Kommune vurderer således, at hensynet til overfladevand er varetaget i overensstemmelse med Husdyrgodkendelseslovens § 23 og Habitatbekendtgørelsens § 7.

Referencer

\1\ Charlotte Kjærgaard, "Organogene lavbundslande – Fosforstatus, binding og tabrisiko". Institut for Jordbrugsproduktion og Miljø, Det Jordbrugsvidenskabelige fakultet, Aarhus Universitet, 2007.

\2\ pers. com. Charlotte Kjærgaard, Seniorforsker, Institut for Jordbrugsproduktion og Miljø, Forskningscenter Foulum